Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Ο ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

2 Μαΐου 2018

Ο ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΕ ΚΑΙ Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

Η σταθερότητα της ζώνης του ευρώ αποτελεί προϋπόθεση για την απασχόληση, την ανάπτυξη, τις επενδύσεις και την κοινωνική δικαιοσύνη στην Ένωσή μας. **Σύμφωνα με τις Συνθήκες, το ευρώ είναι το ενιαίο νόμισμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης**, και η οικονομική σύγκλιση και η σταθερότητα αποτελούν στόχους όλης της Ένωσης. Μετά την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ, το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ) της ευρωζώνης θα αντιπροσωπεύει πάνω από το 85 % του συνολικού ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) της ΕΕ. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο τα μέσα ενίσχυσης της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης δεν πρέπει να είναι ξεχωριστά αλλά αναπόσπαστο μέρος της συνολικής χρηματοοικονομικής αρχιτεκτονικής της Ένωσης.

Τον Δεκέμβριο του 2017, στο πλαίσιο του χάρτη πορείας της για την εμβάθυνση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, η Επιτροπή προσδιόρισε τον τρόπο με τον οποίο τα νέα δημοσιονομικά μέσα θα μπορούσαν να αναπτυχθούν στο πλαίσιο των δημόσιων οικονομικών της ΕΕ, ώστε να στηριχθεί η σταθερότητα και η σύγκλιση στο εσωτερικό της ευρωζώνης καθώς και η σύγκλιση με αυτήν για τις χώρες που έχουν δεσμευτεί να προσχωρήσουν στην ευρωζώνη. Οι εν λόγω προτάσεις βασίζονται στο όραμα της έκθεσης των πέντε προέδρων, του Ιουνίου 2015, και στο έγγραφο προβληματισμού της Επιτροπής, του Μαΐου 2017, και υλοποιούν τις δεσμεύσεις που ανέλαβε ο πρόεδρος κ. Γιούνκερ στην ομιλία του τού 2017 για την κατάσταση της Ένωσης.

Στο πλαίσιο του νέου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου, προτείνονται δύο νέα μέσα: ένα **πρόγραμμα στήριξης των μεταρρυθμίσεων** και μια **ευρωπαϊκή λειτουργία σταθεροποίησης των επενδύσεων**.

Αυτά τα νέα μέσα θα συμβάλουν στη στήριξη της οικονομικής και κοινωνικής σύγκλισης και στη διατήρηση της μακροοικονομικής σταθερότητας, με την **υποστήριξη μεταρρυθμίσεων** που ενισχύουν την ανθεκτικότητα στην εγχώρια αγορά και με τη συμβολή στη **διατήρηση του επιπέδου των επενδύσεων** σε περίπτωση μεγάλων ασύμμετρων διαταραχών.

Θα συμπληρώσουν άλλα ενωσιακά ταμεία, ιδίως τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία και το νέο Ταμείο InvestEU, το οποίο αξιοποιεί την επιτυχία του σχεδίου Γιούνκερ. Τα νέα μέσα θα **ενισχύσουν επίσης τη σχέση μεταξύ του προϋπολογισμού της ΕΕ και του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου**, που αποτελεί το πλαίσιο για τον συντονισμό της οικονομικής πολιτικής στην ΕΕ και στην ευρωζώνη.

Ο προϋπολογισμός της ΕΕ και η Οικονομική και Νομισματική Ένωση

Πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου

ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

Πρόγραμμα στήριξης των μεταρρυθμίσεων
Εργαλείο για την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων
Μηχανισμός σύγκλισης
Μέσο τεχνικής υποστήριξης

ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία

Ταμείο InvestEU
που αξιοποιεί την επιτυχία του σχεδίου Γιούνκερ

ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΗΣΗ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΚΛΥΔΩΝΙΣΜΩΝ

Ευρωπαϊκή Λειτουργία Σταθεροποίησης των Επενδύσεων

ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Η εφαρμογή διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων είναι ζωτικής σημασίας για τον εκσυγχρονισμό των ευρωπαϊκών οικονομιών, την ενίσχυση της ανθεκτικότητας και την επίτευξη μεγαλύτερης σύγκλισης. Το **πρόγραμμα στήριξης των μεταρρυθμίσεων** θα έχει συνολικό προϋπολογισμό ύψους **25 δισ. ευρώ** και θα προσφέρει χρηματοδοτική και τεχνική υποστήριξη για την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων προτεραιότητας σε εθνικό επίπεδο[1]. Θα περιλαμβάνει τα εξής:

- **μέσο για την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων,** το οποίο θα παρέχει χρηματοδοτική στήριξη σε όλα τα κράτη μέλη για βασικές μεταρρυθμίσεις που προσδιορίζονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Το μέσο για την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων θα βασίζεται στην εμπειρία που αποκτήθηκε κατά την πιλοτική φάση που άρχισε τον Δεκέμβριο του 2017.
- **μηχανισμό σύγκλισης** για την παροχή ειδικής στήριξης σε κράτη μέλη που επιθυμούν να προσχωρήσουν στην ευρωζώνη. Η στήριξη αυτή δεν έχει σχέση με τα κριτήρια που ισχύουν για την προσχώρηση στο ευρώ, αλλά διευκολύνει την πρακτική προετοιμασία και τη σύγκλιση, με βάση ειδική διαδικασία δέσμευσης και εταιρικής σχέσης.
- Εξατομικευμένη **τεχνική υποστήριξη** στα κράτη μέλη, κατόπιν δικού τους αιτήματος, για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων. Η υποστήριξη αυτή βασίζεται στην εμπειρία της Υπηρεσίας Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων που έχει παράσχει στήριξη για περισσότερα από 440 μεταρρυθμιστικά έργα σε 24 κράτη μέλη κατά τα τελευταία έτη.

ΠΙΛΟΤΙΚΗ ΦΑΣΗ ΤΟΥ ΜΕΣΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

Στις 23 Μαρτίου 2018 ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής **κ. Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ** και ο Πρωθυπουργός της Πορτογαλίας **κ. António Costa συμφώνησαν να ξεκινήσει το πρώτο πιλοτικό έργο** για το νέο μέσο υλοποίησης των μεταρρυθμίσεων για την αντιμετώπιση της έλλειψης δεξιοτήτων στην Πορτογαλία.

Το εν λόγω έργο αποσκοπεί να βελτιώσει σημαντικά το σύστημα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Πορτογαλία και κατά τον τρόπο αυτό να καλυφθούν οι ελλείψεις δεξιοτήτων ενός σημαντικού μέρους του εργατικού δυναμικού και να αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα της οικονομίας.

ΤΡΟΠΟΣ ΜΕ ΤΟΝ ΟΠΟΙΟ ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΕ ΝΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΕΙ ΤΟ ΜΕΣΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

Οι μεταρρυθμίσεις θα προταθούν από τα κράτη μέλη μέσω των **εθνικών προγραμμάτων μεταρρυθμίσεων**, με βάση τα προβλήματα που έχουν εντοπιστεί στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

Θα ακολουθήσει **διαρθρωμένος διάλογος** μεταξύ της Επιτροπής και του κράτους μέλους, ο οποίος θα καταλήξει σε **δέσμη μεταρρυθμιστικών δεσμεύσεων**, που θα περιλαμβάνει λεπτομερές σύνολο μέτρων, τους ενδιάμεσους στόχους για την εφαρμογή, ένα χρονοδιάγραμμα για την ολοκλήρωση και χρηματοοικονομικές πτυχές.

Τα κράτη μέλη θα **υποβάλουν έκθεση** για τα μέτρα αυτά ταυτόχρονα με την υποβολή του εθνικού προγράμματος μεταρρυθμίσεων και η ανασκόπηση της προόδου θα γίνει από κοινού στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ

Ένα ικανοποιητικό επίπεδο επενδύσεων είναι ζωτικής σημασίας για να διασφαλιστεί ότι οι οικονομίες και οι κοινωνίες μας είναι έτοιμες για τις μελλοντικές προκλήσεις.

Όπως είδαμε σε προηγούμενες κρίσεις, οι υφιστάμενοι εθνικοί μηχανισμοί σταθεροποίησης μπορεί να μην είναι επαρκείς για να απορροφήσουν ορισμένες μακροοικονομικές διαταραχές και να αποτρέψουν τη μετάδοσή τους σε άλλες χώρες, ιδίως εντός της ευρωζώνης, με ιδιαίτερα αρνητικές επιπτώσεις στις επενδύσεις και την πραγματική οικονομία.

Ενώ η ευρωζώνη έχει θέσει σε εφαρμογή -μέσω του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας- ένα μέσο για την παροχή χρηματοδοτικής συνδρομής σε χώρες που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσχέρειες, δεν διαθέτει ακόμη εργαλείο το οποίο σε περιπτώσεις διαταραχών θα διευκολύνει την ταχεία οικονομική ανάκαμψη και θα αποτρέπει την εξέλιξη της αποσταθεροποιητικής κρίσης.

[1] Οι μεταρρυθμίσεις αυτές αφορούν τις αγορές προϊόντων και εργασίας, την εκπαίδευση, τη φορολογία, την ανάπτυξη των κεφαλαιαγορών, τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, τις επενδύσεις σε ανθρώπινο κεφάλαιο και τη δημόσια διοίκηση.

Η νέα **ευρωπαϊκή λειτουργία σταθεροποίησης των επενδύσεων** θα ξεκινήσει με τη μορφή συνακόλουθων πράξεων δανειοληψίας (back-to-back loans), στο πλαίσιο του προϋπολογισμού της ΕΕ, ύψους **έως 30 δισ. ευρώ**, σε συνδυασμό με συνιστώσα επιδοτήσεων για την κάλυψη του κόστους των τόκων, με στόχο τη σταθεροποίηση των επιπέδων των επενδύσεων στα κράτη μέλη σε περίπτωση μεγάλης ασύμμετρης διαταραχής.

Τα δάνεια θα παρέχουν επιπλέον οικονομική ενίσχυση σε περιόδους στενότητας των δημόσιων οικονομικών, και θα πρέπει να προορίζονται για τη διατήρηση των επενδύσεων προτεραιότητας. Η συνιστώσα επιδοτήσεων είναι σημαντική επειδή βοηθά στην αντιμετώπιση της διαταραχής και διευκολύνει την αποπληρωμή των δανείων, όταν αυτά καθίστανται ληξιπρόθεσμα. Η συνιστώσα επιδοτήσεων θα μπορούσε να χρηματοδοτηθεί μέσω συνεισφορών από τα κράτη μέλη της ευρωζώνης, οι οποίες αντιστοιχούν σε μερίδιο από νομισματικό εισόδημα (έσοδα από τη νομισματοκοπή). Οι συνεισφορές αυτές θα λάβουν τη μορφή εξωτερικών εσόδων για ειδικό προορισμό στον προϋπολογισμό της ΕΕ, που συλλέγονται με ειδικό χρηματοδοτικό μέσο.

Διατήρηση του επιπέδου των επενδύσεων σε περίπτωση διαταραχών

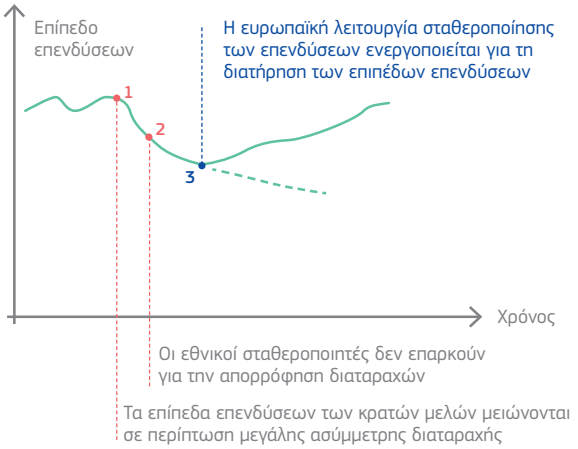

Όπως προβλέφθηκε στα τέλη Δεκεμβρίου 2017, ο μηχανισμός αυτός θα μπορούσε να συμπληρωθεί με την πάροδο του χρόνου από πρόσθετες πηγές χρηματοδότησης εκτός του προϋπολογισμού της ΕΕ, όπως για παράδειγμα από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας, το μελλοντικό Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ταμείο και από πιθανό εθελοντικό μηχανισμό ασφάλισης που θα συσταθεί από τα κράτη μέλη.

Οι ιδιαιτερότητες αυτού του νέου μέσου επιβάλλουν σαφή **εστίαση στις χώρες της ευρωζώνης**, ενώ το μέσο θα παραμείνει **ανοικτό για τη συμμετοχή και άλλων χωρών**, εφόσον αυτές συμβάλουν στη χρηματοδότησή του. Αυτό θα μπορούσε να ρυθμιστεί μέσω του χρηματοδοτικού φορέα που θα συσταθεί για τη στήριξη της συνιστώσας επιδοτήσεων.

Ως μηχανισμός απορρόφησης των διαταραχών, η ευρωπαϊκή λειτουργία σταθεροποίησης των επενδύσεων θα συμπληρώσει τα υφιστάμενα μέσα σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Για να είναι αποτελεσματικός ο μηχανισμός, θα πρέπει να ενεργοποιείται αυτομάτως σε περίπτωση μεγάλων ασύμμετρων διαταραχών, υπό τον όρο ότι τηρούνται **σαφή κριτήρια επιλεξιμότητας** και ότι ο μηχανισμός ενεργοποίησης καθορίζεται εκ των προτέρων, σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής και μακροοικονομικής πολιτικής.

Ευρωπαϊκή λειτουργία σταθεροποίησης των επενδύσεων

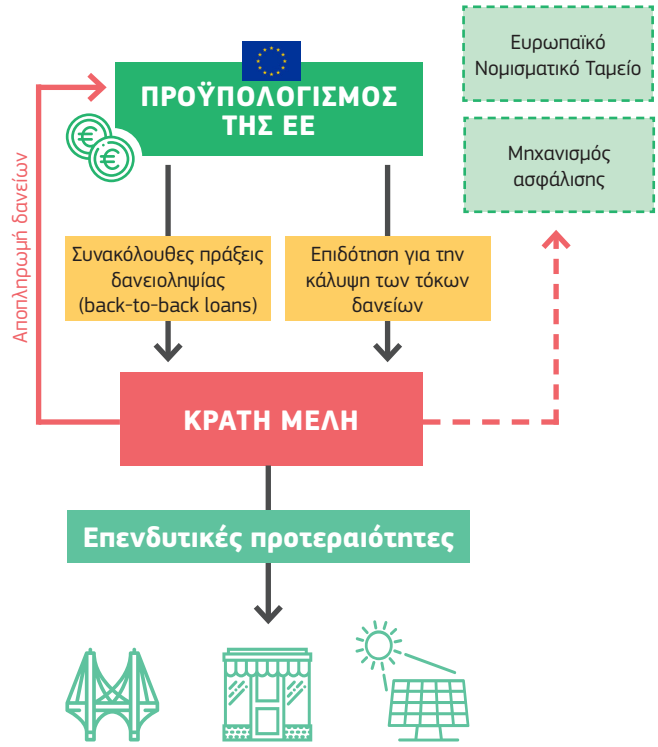

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΗΣΗΣ — ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Διακρίνεται από τα υφιστάμενα ευρωπαϊκά και εθνικά μέσα.
- Συμβάλλει στη μακροοικονομική και χρηματοπιστωτική σταθερότητα.
- Θα πρέπει να είναι αρκετά σημαντική ώστε να παρέχει πραγματική σταθεροποίηση
- Η ενεργοποίησή της είναι αυτόματη και ταχεία, βάσει προκαθορισμένων παραμέτρων.
- Συμβάλλει στη χρηστή δημοσιονομική πολιτική και ελαχιστοποιεί τον ηθικό κίνδυνο μέσω προκαθορισμένων κριτηρίων πρόσβασης και επιλεξιμότητας.
- Επικεντρώνεται στις χώρες της ευρωζώνης, αλλά είναι ανοιχτή σε κράτη μέλη εκτός ευρωζώνης, εφόσον συμβάλλουν στη χρηματοδότησή της σύμφωνα με την κλείδα κατανομής για την εγγραφή στο κεφάλαιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

ΤΙ ΕΧΕΙ ΓΙΝΕΙ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ ΚΑΙ ΤΑ ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ

22/06 2015
Έκθεση των πέντε προέδρων σχετικά με την ολοκλήρωση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης της Ευρώπης

21/10 2015
Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τα βήματα για την εμβάθυνση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης

01/03 2017
Λευκή βίβλος για το μέλλον της Ευρώπης

31/05 2017
Έγγραφο προβληματισμού σχετικά με την εμβάθυνση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης

28/06 2017
Έγγραφο προβληματισμού για το μέλλον των οικονομικών της ΕΕ

13/09 2017
Πρόεδρος Γιούνκερ, ομιλία για την κατάσταση της Ένωσης

06/12 2017
Χάρτης πορείας και προτάσεις για την ΟΝΕ

15/12 2017
Σύνοδος κορυφής της ζώνης του ευρώ

23/03 2018
Σύνοδος κορυφής της ζώνης του ευρώ

02/05 2018
Το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο μετά το 2020 δέσμη μέτρων

31/05 2018
Νομοθετικές τομεακές προτάσεις για προγράμματα δαπανών

28-29/06 2018
Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

12/09 2018
Πρόεδρος κ. Γιούνκερ, ομιλία για την κατάσταση της Ένωσης

18-19/10 2018
Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

13-14/12 2018
Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

21-22/03 2019
Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

09/05 2019
Σύνοδος κορυφής του Σιμπίου

2025

Print ISBN 978-92-79-84773-8 doi:10.2775/91284 NA-02-18-466-EL-C
PDF ISBN 978-92-79-84762-2 doi:10.2775/810283 NA-02-18-466-EL-N